

Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

Informace o návštěvě zařízení

Pampeliška

Domov pro seniory a Domov pro seniory se zvláštním režimem

Jedním z úkolů veřejného ochránce práv je kontrolovat [zacházení s lidmi, kteří žijí v různých institucích](#), a to včetně zařízení sociálních služeb, jejichž klienti jsou v důsledku závislosti na poskytované péči fakticky omezeni na svobodě. Provádí proto tzv. systematické návštěvy těchto zařízení. Pokud zjistí pochybení nebo prostor pro zlepšení, formuluje doporučení a návrhy opatření k nápravě. Zobecňující zprávy z návštěv jednotlivých typů zařízení jsou dostupné na [internetových stránkách veřejného ochránce práv](#).

V srpnu 2013 uskutečnil ochránce návštěvu zařízení sociálních služeb – domova pro seniory a domova se zvláštním režimem, jehož zřizovatelem je obecně prospěšná společnost PAMPELIŠKA. Vyjádření ředitelky zařízení ke zprávě ze systematické návštěvy veřejná ochránkyně práv považovala za dostatečné, proto systematickou návštěvu po několikaměsíční komunikaci uzavřela. Zařízení se po provedení návštěvy přestěhovalo.

Adresa: Jáchymovská 2352, 470 01 Česká Lípa 1¹

Druh zařízení: zařízení sociálních služeb

Zřizovatel: PAMPELIŠKA, o.p.s., Ústecká 318, 403 23 Velké Březno (IČ 27284506)

Kapacita: 72 lůžek

Datum návštěvy: 26. – 27. srpna 2013

Druh návštěvy: neohlášená

Přizpůsobení prostředí osobám s demencí, individualizace pokojů

Zjištění a závěry ochránkyně

Stavebně-technický stav budovy, ve které se zařízení nacházelo, byl nevyhovující. Nedostatečná byla zejména tepelná izolace a prostornost sociálních zařízení

¹ Po provedení návštěvy bylo zařízení přestěhováno na adresu Máchova 265, 471 27 Stráž pod Ralskem.

a výtahů. Prostory zařízení nebyly přizpůsobeny potřebám klientů s demencí, chyběl například systém značení (piktogramy, barvy, obrázky), který by usnadňoval orientaci v prostoru, nedostatečné bylo též označení překážek (práh, šikmá podlaha apod.) zvyšujících riziko pádu. Na podlažích, kde byli ubytováni méně pohybliví klienti a klienti podléhající uzavřenému režimu domova se zvláštním režimem, chyběla společenská místnost. Většina pokojů klientů působila ústavním dojmem z důvodu absence osobních předmětů či jiné výzdoby. Vzhledem k přestěhování zařízení do nových prostor ochránkyně formulovala obecná doporučení: vybavit prostory dostatkem společenských místností, uzpůsobit interiéry klientům s demencí a věnovat pozornost individualizaci jejich pokojů.

Odpověď vedoucí zařízení

Zařízení zohlední doporučení ochránkyně při úpravách objektu, do něhož se zařízení přestěhovalo.

Soukromí při úkonech intimní hygieny

Zjištění a závěry ochránkyně

Během návštěvy byly několika klientům vyměňovány inkontinenční pomůcky (pleny) při otevřených dveřích z pokoje na chodbu a bez použití zástěny. Ochránkyně zdůraznila, že tuto praxi nemůže ospravedlnit ani to, že klient neprojevil nesouhlas, a doporučila vždy chránit soukromí a důstojnost klientů při úkonech intimní hygieny.

Odpověď vedoucí zařízení

Personál byl poučen o povinnosti používat zástěny při provádění úkonů intimní hygieny.

Postranice

Zjištění a závěry ochránkyně

Ochránkyně kritizovala použití postranic u několika mobilních klientů, v jejichž případě byl tento nástroj ošetrovatelské péče, který má potenciál omezit volný pohyb člověka, použit pouze k usnadnění práce personálu. Také zjistila, že personál zařízení používá postranice intuitivně a že neexistuje seznam klientů (autorizovaný vedoucím pracovníkem zařízení), kterým postranice mají být nasazovány, včetně uvedení časového rozmezí, důvodu a osoby oprávněné rozhodnout o tomto opatření. Ochránkyně upozornila, že neodborné a extenzivní používání postranic představuje rozpor mj. se zákonem o sociálních službách.² Doporučila proto

² Konkrétně s § 89 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

individuálně u každého klienta stanovit, kdy mu má být postranice nasazována, a rozhodnutí o použití postranice zaznamenat včetně údajů o tom, kdo, kdy a proč je přijal.

Odpověď vedoucí zařízení

Byly upraveny podmínky používání postranic a jeho evidence.

Prevence malnutrice

Zjištění a závěry ochránkyne

Přestože klientela zařízení vzhledem ke svému zdravotnímu stavu a komunikačním schopnostem patřila k rizikové skupině z hlediska možnosti vzniku malnutrice, zařízení neusilovalo o prevenci. Váženi byli pouze klienti schopní postavit se na váhu, množství stravy přijaté jednotlivými klienty se zaznamenávalo, ovšem s delším časovým odstupem a pro mnoho klientů současně, což ochránkyňi vedlo k pochybnostem o objektivitě těchto informací. Ochránkyňe doporučila systematicky sledovat úbytky váhy klientů, a to i alternativními metodami, a alespoň na částečný úvazek zaměstnat výživového specialistu či s ním externě spolupracovat zejména při sestavování plánů péče o klienty ohrožené malnutricí.

Odpověď vedoucí zařízení a reakce ochránkyne

Vedoucí zařízení sdělila, že na zaměstnání nutričního terapeuta zařízení nemá finanční prostředky. Ochránkyňe přesto upozornila na to, že nutriční terapeut je pro zajištění kvalitní péče o osoby s demencí nezastupitelný, proto trvá na tom, aby s ním zařízení spolupracovalo.